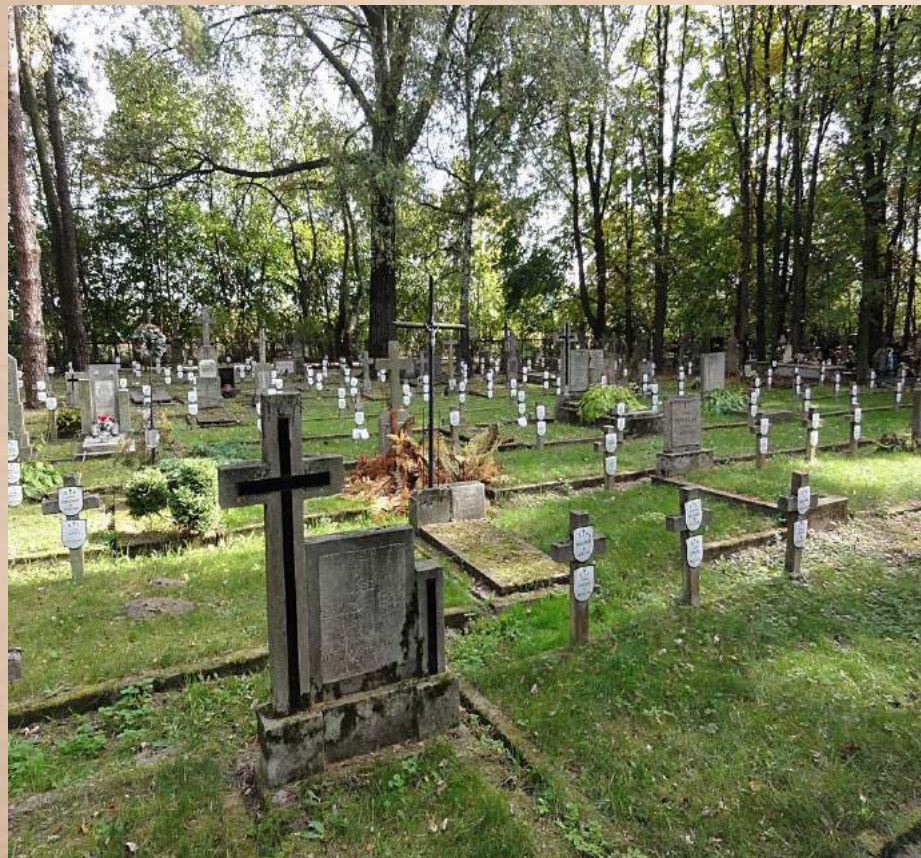

Akcja pn. „Szkoła pamięta” 2020

***Miejsca Pamięci bohaterów
z okresu II Wojny Światowej
w Pruszkowie***

Cmentarz na terenie Tworek

Kwaterna ofiar terroru hitlerowskiego w Tworkach wpisana jest do ewidencji Miejsc Pamięci Narodowej Pruszkowa.

położony na terenie szpitala, powstał w roku 1924. Położona w parku szpitalnym nekropolia stała się miejscem spoczynku ofiar mordów i terroru, jakich dopuścili się hitlerowcy po wybuchu Powstania Warszawskiego. Znajdują się tu mogiły m.in. lekarzy, pacjentów, personelu, żołnierzy obu wojen, ofiar Dulagu 121 oraz kaplica pogrzebowa. W walkach toczonych we wrześniu 1939 roku zostało rannych kilkuset żołnierzy. Wielu z nich zmarło i zostało pochowanych w wydzielonej części parku okalającej szpital. Także w czasie Powstania Warszawskiego przewożono rannych do szpitali w Pruszkowie. Wielu z nich znalazło się w Tworkach, wielu ciężko rannych zmarło. Zostali oni również pochowani na terenie cmentarza tworkowskiego.

PAMIĘCI CHORYCH
PSYCHICZNIE
NARODOWOŚCI POLSKIEJ
NIEMIECKIEJ ŻYDOWSKIEJ

KTÓRZY W LATACH 1939 - 1944
BEZIMIENNIE SPOCZELI
NA NASZYM CMENTARZU
BĄDZ ZOSTALI WYWIEZIENI
I ZAMORDOWANI
TWORKI 1992

Cmentarz na terenie Tworek

27 września 1972 roku w rocznicę powstania szpitala w Tworkach, na terenie cmentarza został odsłonięty pomnik upamiętniający zbrodnie Niemców dokonane na psychicznie chorych. Pomnik stanął w miejscu, gdzie chowano bezimiennych zmarłych. Do śmierci chorych przyczyniła się polityka głodowych racji żywnościowych i trudne warunki, stosowane przez komisarza niemieckiego .

Pomnik bohaterów II Wojny Światowej *przy ul. Tadeusza Kościuszki, skwer*

***Głaz pamiątkowy ku czci
mieszkańców Pruszkowa
poległych w latach 1939-1945. Na
głazie wykuty napis:***

***"Pamięci bohaterów poległych w
okresie okupacji hitlerowskiej w
walce o wyzwolenie narodowe i
społeczne. Społeczeństwo
Pruszkowa 22 lipca 1960 r."***

Tędy przeszła Warszawa

Tu w sierpniu 1944 roku Niemcy zorganizowali obóz przejściowy dla ludności Warszawy Durchgangslager 121, nazywany w skrócie Dulag 121. Przez ten obóz w okresie od 6 sierpnia do 15 października 1944 roku przeszło około 650 tysięcy mieszkańców kolejno zdobywanych przez Niemców dzielnic Warszawy. W końcu sierpnia do obozu kierowano również powstańców - jeńców wojennych.

Na terenie dawnych zakładów postawiono pomniki poświęcone bohaterom Powstania Warszawskiego i ofiarom Durchgangslager 121.

Brama nr 14 od strony Piastowa, przez którą pieszo lub pociągami przybywali wypędzeni z Warszawy

Park Potulickich

Miejsce masowej egzekucji.

Jesienią 1943 roku przed murem okalającym park Niemcy dokonali kilku egzekucji Polaków. Zginęło tu łącznie około 50 osób, w tym 20 więźniów Pawiaka. Dla uczczenia pamięci rozstrzelanych, rzemieślnicy Pruszkowa zrekonstruowali fragment muru zwany "ścianą śmierci", gdyż w tym właśnie miejscu dokonywano egzekucji. Wmontowano go w oprawę mającą formę kompozycji z Krzyży Walecznych.

Pomnik upamiętniający wydarzenia z 1939-1945 roku.

Na pomniku napis "Wyzwolicielom" i "Lenino, Warszawa, Berlin" oraz dwie tablice upamiętniające walki w 1939 i 1945 roku.

W DNIU 17 STYCZNIA 1945 R.
W GODZINACH RANNYCH Z TEGO KIERUNKU
WYZWOLIŁY SPOD OKUPACJI HITLEROWSKIEJ
MIASTO PRUSZKÓW
ODDZIAŁY I BRYGADY PANCERNEJ
IM. BOHATERÓW WESTERPLATTE
LUDOWEGO WOJSKA POLSKIEGO
CZĘŚĆ I WIECZNA IM CHWAŁA

SPOŁECZENSTWO MIASTA PRUSZKÓWA
PRUSZKÓW, DNIA 12 X 1968 R.

Tablica pamiątkowa wmurowana w ogrodzenie Elektrociepłowni

W okalającym teren elektrowni murze umieszczono granitową tablicę z nazwiskami 24 pracowników tego zakładu, poległych i zamordowanych w latach 1939-1945.

Elektrownia pruszkowska w czasie okupacji niemieckiej stanowiła ważny ośrodek pracy konspiracyjnej. Ogromną zasługą tego zakładu było zatrudnienie znacznej liczby osób zajmujących wysokie funkcje w polskim Podziemiu. Należeli do nich m.in. komendant 6 Rejonu AK mjr Edmund Rzewuski ps. "Paweł" oraz Henryka Zdanowska ps. "Barbara".

Tablica pamiątkowa ku czci pracowników fabryki ołówków 'Majewski St. i S-ka', którzy oddali życie w walce z najeżdżcą hitlerowskim w latach II wojny światowej, wśród nich również żołnierzy Wojska Polskiego poległych we wrześniu 1939 r., wmurowana w cokół figury Matki Boskiej przy bramie głównej zakładu.

**Przed Miejskim Ośrodkiem Kultury
'Kamyk' im. Aleksandra Kamińskiego w
Pruszkowie przy ul. Miry Zimińskiej
Sygietyńskiej w październiku 1979 roku
odślonięto Pomnik ku czci nauczycieli
ziemi pruszkowskiej poległych i
zamordowanych w latach 1939-1945.**

***Cmentarz Żbikowski
najstarszy w mieście (1743 r.),
zachowane nagrobki z I poł. XIX w., oraz
mogiły żołnierskie z obu wojen.***

***Na cmentarzu Żbikowskim znajduje się
zbiorowa mogiła żołnierzy września 1939
roku. Oddziały 2 DP, wycofując się
w kierunku Warszawy, stoczyły
w rejonie Ożarowa walkę z oddziałem
niemieckiej 4 DP. W walce zginęło
kilkudzięciu żołnierzy WP, niektórzy
z nich zostali pochowani na cmentarzu
w Ołtarzewie, inni na cmentarzu
Żbikowskim***

W hołdzie tym, którzy...
...zginęli za Ojczyznę.

***CZEŚĆ I CHWAŁA
BOHATEROM***

Światełko dla tych co odeszli ...

**1 LISTOPADA
ZAPAL ZNICZ PAMIĘCI**

***Dziękuję za uwagę
Amelia Barańska
KL. VIII a***

*O tych, których
kochaliśmy
za życia
nie zapominajmy
również po śmierci.*

św. Ambroży